

Pudasjärven kaupunginjohtaja kiukustui: Kunta-uudistus jättää pienet kunnat oman onnensa nojaan ja hukkaa Suomen luonnonvarat.

Pohjoispohjalaisen Pudasjärven kaupunginjohtajaa **Kaarina Daavittilaa** ei tarvitse kauan juttuttaa, kun nainen pääsee vauhtiin ja mielipide käy selväksi.

”Kuntauudistuksessa ei ole pohdittu kuin keskuskaupunkeja ja niitä kuntia, jotka halutaan niihin liittää. Ei ole ajateltu, mitä tapahtuu muille kunnille, joita on kuitenkin suurin osa Suomes- ta. Olemme harmaalla alueella.”

Pudasjärvenkin tilanne muut- tui hetkessä: se kuuluu Iin, Si- mon, Utajärven ja Vaalan kanssa Oulunkaaren kuntayhtymään, joka on hoitanut sosiaali- ja ter- veyspalvelut sekä elinkeinopoli- tiikan.

Valtion kuntaliitosselvittäjä alkoi kuitenkin näittää ryhmän suurinta kuntaa Iitä Oulun seu- tuun. Seudun kuntia ovat Oulu, Hailuoto, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos ja Tyrnävä.

”Hallitus halusi vahvistaa Ou- lun seutua ja rikkoi samalla mei- dän yhteistoiminta-alueemme. Meiltä putoaa pohja pois.”

Pudasjärvinikin päätti selvittää liitosta Oulun kanssa. Siitä ei Daavittilan mukaan kuitenkaan innostuttu: muille kelpaavat vain luonnonvarat mutta ei vastuu laajan pitäjän ihmisistä.

”Meillä lienee valtiovarainmi- nisteriön kanssa eri käsitys siitä, mikä on vahva kunta. Minusta se on kunta, joka pystyy vah- vistamaan alueensa elinvoimaa siten, että koko kansantalouden perustekijät vahvistuvat. Suuret valtionosuudet eivät ole heikon kunnan merkki.”

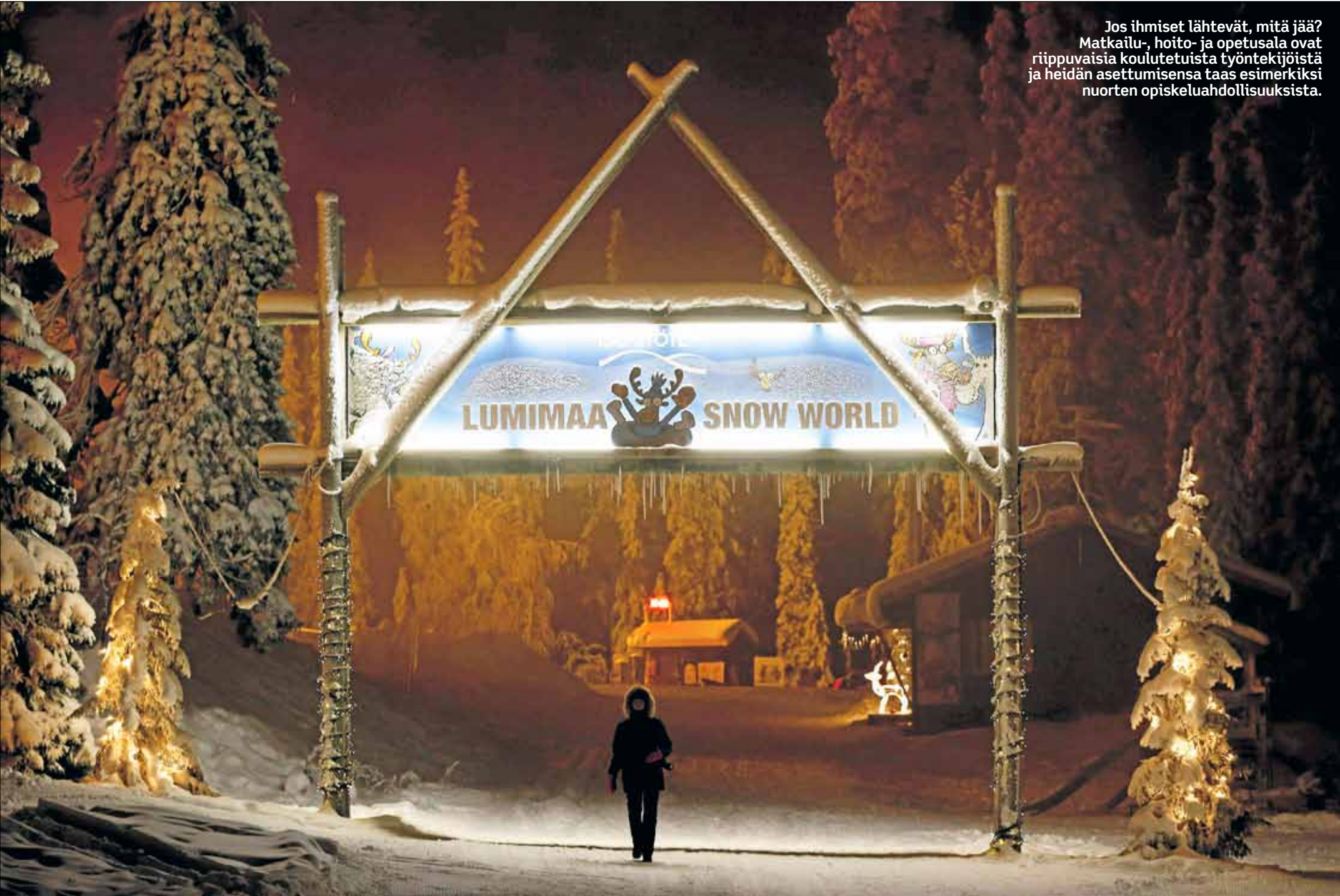
Vihreää kasvua -puolalaisilta?

Viime viikolla Kuntaliiton ta- lous- ja rahoitusfoorumiin osal- listunut Daavittila sanoo, että hallitus unohtaa kaupunkien ulkopuoliset alueet tyystin.

”Mitä näille alueille on ajateltu tapahtuvan? Miten sieltä otetaan se turve, puu, vesi ja ruoka? Kysy- mys on Suomen kansantalouden kasvun tekijöistä: uusiutuvista luonnonvaroista, energiasta ja vihreästä kasvusta.”

Daavittilan mielestä ajatus Suomesta palveluyhteiskuntana on pielessä: ei vihreä kasvu synny kemiantahtia, vaan pellolla, metsässä, suolla ja louhoksella.

”Onko se niin, että reppufirmat tuovat sinne jatkossa puolalaisia työntekijöitä korjuun ajaksi ja maksavat veronsa muualle? Sekö

Kaarina Daavittila

se hyödyttää meidän kansanta- louuttamme? Tämä siirtomaapo- litiikka pistää oikein vihaksi!”

Daavittila kysyi asiaa oikein valtiovarainministeriöstä.

”Sanoivat, ettei ole aikaa hö- pöttää.”

Raha valuu kaupunkiin

Daavittila lyttää myös valtion- osuusudistuksen, sillä se pelkis- tää liikaa: ei ota huomioon paikal- lisia tarpeita ja koko maan etua, vaan suosii keskuskaupunkeja.

”Oulun valtionosuudet kasva- vat 20 miljoonaa, mutta Pudas- järven putoavat 4 miljoonaa. Se tuo 4,5 veroprosentin lisäyspai- neen sen lisäksi, että valtionto- uden säästämistarve toi jo 4.”

”Laskelmissa ei oteta enää huomioon hajanaista infraa, vaikka meillä on kaupungin vastuulla 600 kilometriä yksi- teistettä, 52 vesiosuuskuntaa ja rakennamme nyt reilut 1 200 kilometriä laajakaistaa.”

”Ihmiset asuvat hajallaan, kos- ka he viljelevät maata, nostavat turvetta, ovat kone- ja metsäko- neurakoitsijoita ja matkailuyrit- täjiä. Puolet asukkaistamme asuu 15 kylässä haja-asutusalueilla, ja me pidämme siellä elämistä yllä.”

Laajennettu Oulu edellyttäisi Daavittilan mielestä uutta hallin- tomallia: ei torin laidalta johta- mista vaan kunnanohallintoa.

”Mutta sellaista Oulu ei ha- lua.”

Jos koulu lähtee, osajaja ei tule

Erityisen huolissaan kaupungin- johtaja Daavittila on tulevaisuu- desta: sosiaali- ja terveyspalve- luista ja koulutuksesta.

”Jos lukio loppuu, kuinka saamme tänne koulutettua väestöä? Ei tule lääkäri-, sai- raanhoitaja-, opettaja- tai mat- kailuyrittäjäperheitä, jos lapsi joutuu lähemään lukioon tai ammattikouluun 100 tai 200 kilometrin päähän. Tämä yhtälö ei nyt pelitä.”

Ajatukset liikkuvista palvelu- autoista ovat hänestä ”naurettavia”.

”Korkeasti koulutettu lääkäri- kö istuisi päivän autossa ja ajaisi

potilaan luokse 100 kilometrin päähän?”

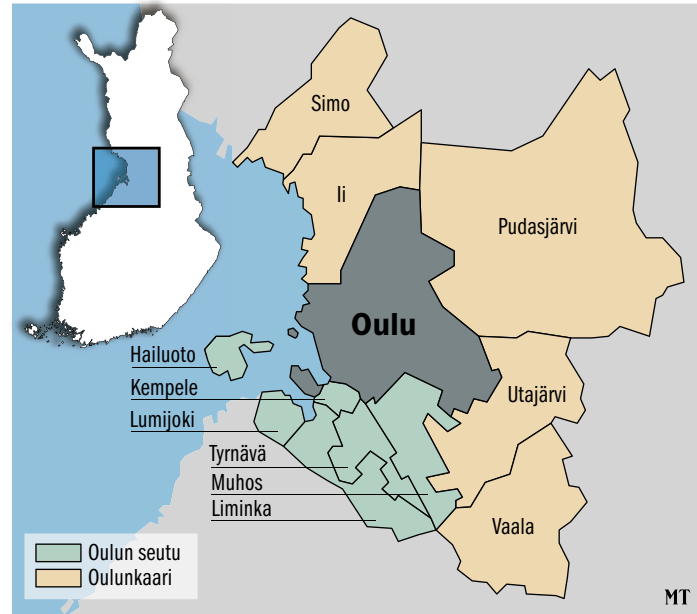
Suomen paras oman kunnan edelle

Daavittilasta pitäisi nyt miettiä kaksitasoista kuntamallia ja kunnan perustehtäviä: mitä on tärkeää tehdä paikan päällä ja missä taas tarvitaan laajempaa näkökulmaa. Samoin pitäisi koo- ta ihmiset eri alueilta miettimään vaihtoehtoja.

”Mekään emme tiedä, mikä on Pudasjärven paras, sillä olemme osa Suomea. Mutta laitamme oman pesäimme kuntoon ja teemme kauaskantoisia päätök- siä: estämme velkaantumista, hoidamme ihmisiä hyvin, luom- me nuorille toiveikkuutta ja yrit- täjille mahdollisuuksia.”

Daavittila on miehensä ansi- osta myös emäntä: viljelyksessä on ollut ruokohelpeä. Nyt on metsätilä.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Pudasjärvi on ollut tyytyväinen viiden kunnan kuntayhtymään Oulunkaareen, jonka jäseniä ovat myös Ii, Simo, Utajärvi ja Vaala. Iitä ollaan kuitenkin liittämässä Oulun seutuun.

PEKKA ALA-MÄENPÄÄ ALAVUS

Isäntäkuntamalli toimii jo Kuhmoisissa

Mikä se on, mitä hallitus ajaa, mutta kunnat kammoksuvat?

Tietenkin isäntäkuntamalli.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden (sote) järjestämisen vastuukun- tamallilla arveluttaa, koska pie- net kunnat pelkäävät joutuvansa maksajiksi ilman päätösvaltaa.

”Meillä se on toiminut hyvin”, vakuuttavat keskisuomalaisen Kuhmoisten kunnanjohtaja **Anne Heusala** ja kunnanvaltuuston puheenjohtaja **Mira Jokinen** (kesk.).

Kuhmoisten terveyspalvelut järjestettiin aiemmin kuntayh- tymämallilla, mutta viisi vuotta sitten koko sote siirtyi Jämsän vastuulle.

Asioista päättää yhteinen sote- lautakunta, jossa Kuhmoisilla on kaksi ja Jämsällä seitsemän edustajaa.

Kuhmoisten kunnanvaltuusto listaa vuosittain ostettavat pal- velut. Esimerkiksi kaksi terveys- keskuslääkäriä asuu Kuhmois- sa mutta saa palkkansa Jämsältä.

”Yhteistyön sujuminen on molempien osapuolten etu. Sillä on pitkät perinteet ja se perustuu luottamukseen”, Heusala ja Joki- nen sanovat.

Ratkaisevaa on myös asenne ja yhteistyön vapaaehtoisuus. Jokisen mukaan Kuhmoisten vaikutusvalta voisi kaveta, jos se liittyisi Jämsään.

Anne Heusala

Itsenäisyys on vaihtoehto

2 400 asukkaan Kuhmoisissa asukkaat ikääntyvät, mutta ta- lous on ylijäämäinen.

Kuntaliitosvaihtoehtoja pi- tää silti selvittää, ja suuntia on kolme: Keski-Suomessa Jämsä, Päijät-Hämeessä Padasjoki ja Asikkala sekä Pirkanmaalla Kangasala ja Pälkäne. Näistä vain Jämsä mainitsi Kuhmoisen selvityskumppanikseen.

Loppuputlos on auki, mutta elämä jatkuu.

”Itsenäisyys on meille vaihto- ehto ja keskitymme oman kun- tamme elinvoiman lisäämiseen”, Heusala kertoo.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Hallituksen valta joutui vaakalaudalle

”Kysymykset ovat tarkentuneet, mutta vastauksia roikkuu ilmas- sa entistä enemmän. Tunnelmat ovat yhtä epävarmat kuin vuosi sitten.”

Tällä tavoin tiivistää kuntarin- taman ja Sotkamon kuulumiset vuodentakaisesta tähän hetkeen kunnanjohtaja **Petri Kauppi- nen**.

Hän osallistui Kuntaliiton talousristeilylle viime viikolla ja vuosi sitten.

Vuosi sitten Kauppinen moitti hallitusta siitä, että kun- nilla selvitetytään asioita ilman velvoitteita ja että lähtökoh- daksi on otettu valtionosuus- ja kuntauudistukset itsessään, ei palveluja.

Kauppisen mukaan tietyt asiat ovat edenneet: sote-linjauksia on saatu lisää ja valtionosuusuidis- tus tarkentunut.

”Mutta epävarmaa on, toteu- tuvatko ne. Kuntasuunnittelun kannalta on epävarmaa, kun asioita on auki. Yksi mietittävä asia on poliittinen mandatisoin- ti.”

Kysymys on siitä, että vaikka istuva hallitus päätti tehdä uu- distukset, onko sillä enää valta ja oikeutta tehdä niitä, kun kannas- ta on sulanut.

”Voiko niitä tehdä, millä aika- taululla ja ehdoilla?” Kauppinen pohdiskelee.

Petri Kauppinen

”Emme taivu selvityksiin”

Sotkamo ei ole ryhtynyt Kaup- pisen mukaan vuoden aikana kuntaliitosselvityksiin, vaikka heinäkuussa voiman tullut kun- tarakennelaki edellyttää niitä.

”Emme taivu selvityksiin, vaan meitä kiinnostaa kokonai- suus. Selvittämme koko Kainuun alueen liitoksia ja katsomme, syntyykö siellä esimerkiksi luontaisia kuntapareja. Etenem- me askele kerrallaan emmekä ryntäile.”

Kauppinen on verrannut kuntaliitosta avioliittoon: se tekee hyvästä poikamiehestä keskikertaisen aviomiehen.

EIJA MANSIKKAMÄKI

PÄIVÄN KYSYMYS

Kaupin tilalla järjestettyyn ravintola- päivään osallistui 140 henkilöä.

Onnistuiko ravintola- päivä loistavasti?

Kansainvälistä ravintolapäivää vietettiin viime sunnuntaina. Maaseudun Tulevaisuus kertoi perjantaina 14. helmikuuta, että tällä kertaa tapahtuma levittäy- tyi maaseudulle Hämeenkyröön ja Kokemäelle.

Miten tapahtuma sujui, hämeenkyröläinen Tiina Linnainmaa?

Onnistui aivan loistavasti! Vaikka oli helmikuun sää ja vä- hän plussaa. Neljä ämpäriillistä lettutaikinaa riitti juuri. Mietitiin, pitääkö taikinaa lähtee te- kemään lisää. Ruoka tuli neljältä tilalta ja myynissä oli myös an- kan-, viiriais- ja kananmunia. Niitä myytiin yllättävän hyvin. Voin suositella tapahtumaa muillekin. Esimerkiksi elo- kuussa voisivat muutkin tilat järjestää ravintolan.

Miten paljon ruokailijoita oli?

140 henkilöä, joista puolet olivat tuttuja. Se oli siis kylä- läisten tapahtuma, mutta moni helsinkiläinen poikkesi matkal- la Pohjanmaalle.

Mistä he tiesivät tulla?

Moni oli lukenut MT:n jutun ja olivat päättäneet poiketa matkan varrella. Eräät tulivat Lohjalta ja soittivat, koska GPS oli vienyt heidät eksyksiin. Heillä oli siis selvä tahto tulla käymään.

AIMO VAINIO

Moni EU-maa vaatii maidolle lisäturvaa

Useat EU-maat ovat samoilla linjoilla Suomen kanssa siitä, että tuotannon kannalta epäsu- tuiset alueet tarvitsevat erityis- toimia maitokiintiöjärjestelmän loppuessa vuonna 2015. Erityis- toimia tarvitaan, jotta tuotanto voisi jatkua kiintiöiden loput- tuakin kannattavana kaikkialla EU:ssa, jäsenmaat katsovat.

EU:n maatalous- ja kalastus- neuvosto kävi kokouksessaan Brysselissä maanantaina kes- kustelua maidontuotannon tule- vaisuudesta ja maitokiintiöiden päättymisestä vuonna 2015. Suomea kokouksessa edusti maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.).

Kiintiöjärjestelmän lisäksi keskusteluun nousivat maata- loustuotteiden menekinedis- täminen ja EU:n yhteisen ma- talouspolitiikkauudistuksen toimeenpanto.

Jäsenmaat ilmaisivat huolen- sa maatalouspolitiikan uudis- tuksen toimeenpanosta ja siihen liittyvistä säädöksistä. Moni kokee, että komissio menee val- mistelemisensa alimpiasteisissa säädöksissä pidemmälle kuin mistä poliittisesti on sovittu.

Ministeri Koskinen nosti esiin huolen liian ankarista sanktiois- ta, joita oltaisiin määräämässä viherryttämistoimenpiteissä havaituista puutteista. Koskinen vaati sanktioihin kohtuullisuut- ta.

Myös syyskylvöjen sallimista ekologisen alan kesannolla.

Komissio esittänee nämä niin kutsutut delegoidut säädökset maalliskun alussa.

Maatalousministerit keskus- telivat myös Venäjän EU:lle aset- tamasta sianlihan ja -tuotteiden vientikiellosta ja se vaikutuksis- ta EU:n sianlihamarkkinoille. Synnä kiellole on Liettuassa löydetty kaksi afrikkalaista sika- ruttotapasta.

Suomi kiiruhti komissiota neuvottelemaan myös Venäjän asettamasta perunan vientikiel- lon purkamisesta.

JUHAN REKU